Ն. 3076 | 1895 ՕԳՈՍՏՈՍ 17 ԲԼՆՃՇԼՆԳԻՀ | 1313 ԲԼԳԻԹԻ ԷՎՎԼԼ 8 | ՕՆԳԻՐԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

20 ԲԱՐ

ՀԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՒՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

20 ԲԱՐ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 պլէ	6 պլէ	3 պլէ
ՍԹԱՄՊՈՂ	140 ղ.	70 ղ.	40 ղ.
ԹԱՀՐԱ	200 »	100 »	»

Մէջիտիէ 20 ղրուշան

(صاحب امتیاز: جیوەلکیان)

ԵՐԷՎԱՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جریدهٔ شرقیه

ԳԼԱՆԱԹ ԳԻՅԱԹԼԱՐԸ

1ինի ամսի վէ 3ինի ամսիքէ ղ. 5
Վեցեամսեայ ամսիքէ 11է 10բ. հա. » 8
Մէկ տարուան նախիայա տարի պէնալէր մէճմանէն գանգուլ օլունմագ վէ ատրճ պանտարան եվրագ իտաէ օլունմայանաց

Իտարէխանէսի Սթամպոլտա Գապը Ալի ճատատէսինատէ նումէրո 20 ճիվէլէկեան մահալլասընտա տրը։ Բնագիրի մէջտա հոդզընտա կազմէթանըն սահիպ վէ մէսուլը

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻԻՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Իքի ամէտ ագամէ Բուսխա ճանանմանրն Թուլոն լիմանընա վուղու պուլան գիսրէթիրին պիր կատիկատը օլմագ իլգուն վիս ամիրալ Ամիլան խուսուսի պիր մէջմուզա Թուլոն վայիսինէ 300 քիլօգրամ արգէթիրնատ վէ էյնատ Գրանչիտա իլէ Թուլոն չէնիլրինին ամամ.մէրի օյան պիր Թայիֆի պանրիյէ հէյքէլինի կէօնէրմիշ տիր։ Թուլոն վայիսի ատէտա պիր մէքթուպ եազագ թէչէքչիւրթրը վիս ամիրալ Ամիլանա պէտան իմմիշ, վէ հէր իքի միլէթին միւնասէպաթը տասթանէսինին թէչիքա իմմէսի մագսէտիյէ մէգքիւր հէյքէլին չէհրին միզէլխանէսինատ ապլանանաճաղը պէտան էյլէմիշ տիր։

Բօմատան եազըլարդընա կէօրէ. Զինատ պուլընան Գաթօլիք միսիօնար հէյքէլրէրինին հրմայէտիրի ալրէօնատ իմմէսինի Բ.քանրն Ալէմանիա իմքլրաթորընա բէճա իմթիհիրէ տաիր օյան հավասիս։ Բօմատա մայիսմաթը մէվսուգէսի օյան մէճաքիրատ պէսալ.ա էնասա տաա օյունէրդիր։

Իթալիատա Սասարիանէ խապէր վէրիրինէ կէօրէ. 15 նէֆէր էշգրայ.ի.լան օյաուզլարը հալատ Օբանի վէ Օլիվէրիի նամ սէվգիլար տրա.ա.նատա բասմար վազբարագ մէքթուպլարա 1500 ֆր. զասգ ու ղ.րէք իմմիքանէն սանրա եօշուլարը տ.ախ ատմու.ղլարը։ Մէրզուման հայատ.ալարա օրաշրարդը սրատա Իթալիան գարապինալը տաքէրանն պիր զասիմ մէլէք օյմաղ. վէ պիր խայի գարապինալը նէֆէրաթ տախի նարալամմշ տրը։

Կազէթ ը Սէն Բէրէդոտրէնա օգունատաղընա կէօրէ, պու ատնէ Դրրմատա իզիմ մահատուլը զայէթէ պէրէքէթի օյատաղընան, սոն պահարատա լիպրատը 5 գարիկէ էնէհէք տիր։

ՏԱԽԻԼԻՒՔ

ՐԷՍՄԻ.—Տիւնքի չարչէնպէ կիւնիւ իրան սէֆիրը քէպիրը ճէտիտի Ալէքսիւմիւք տէվ. Միրզա Մահմատ Խան հազրէթլէրի համրլ օյարդը իմիմատամէկէրին թագտիս իշնան մայէթի մէմուրարդյա պէրագէր մէրասիմը միքթաէ իլէ Մապէնը Հիւմայուն Միսիրլիքանէյէ ազիէթէ. հազուրը չէվքիմէվիմուրը հազրէթը Խրիֆէթբէնատիաէ չէրէֆը մէտուլա նախ օյրդ տրը։ Պաէնէու սէֆիրը միչարէէյէ վէ մայիսի միթաա օյարդը իւզրէ Պապը Ալիյէ կիտէրէք Զ.թը սամի Սատարիթբէնէթ իլէ Խարիֆէյէ նազրը տէվ. բաչա հազրէթլէրինի զիյարէթ էյլէմիշլեր տիր։

—Զաթը հազրէթը Սատրազամի իլէ խարիճիյէ նազրը տէվ. Թուրխան բաչա հազրէթլէրի տէն Իրան սէֆարէթխանէսինէ ազիէթէթ. սէֆիրը քէպիր տէվ. Մերզա Մահմուտ Խան հազրէթլէրինէ խատէր զիյարէթ էյլէմիշլեր տիր։

—Ճիւլուսը Հիւմայուն եէվմը մախսուսը ազամրը իճրա օյունատագ շէհրային միւնասէպէթիյէ. Հայտար Բաչա իլէ Գասրքէօյ վէ Գարամրշ արասընտա էհալիյի մէճանէն նազլ իմմէք իւզրէ. եավէրանը Շահանէտէն միչիր տէվ. Ֆուատ բաչա հազրէթլէրի Թարաֆընատա վարօրար քիրալանարդընա տաիր տրէնքի իչքոմ.ն եազարը հավատիսի պու կիւնքի Սոգոմ կազէթասը թէքզիպ իտէրէք, միչարէյէյ հազրէթլէրի՝ մէզքիւր կէճէտ իճրա իտէճէկի թէնմիրատա պիր գամ տտհա բէնմիշ վէրմէք իւզրէ, քէօշկիւնին պաղչէսիյէ հավուզլարընատա եազատագ էյէքթրիգ լամպարը իշնէ լազմ կէլէն էյէքթրիգ ճերէյանընը հուսուսէ կէթէրմէք իւզրէ 35-40 պէկիր զուվվէթինէ կէթիրթմէ օյտրդը իքի գրթա լօգօմպիլէն դալէտի թ օտուզրդը պէյան իմմիշ, վէ պու լօգօմպիլէրին հասրը իտէճէկի էյէքթրիգին օ ճիվարարը կիւնանուգ վագթքի ըշդը ատրէճէնինատ թէնվիր իմմէկէ քիֆայէթ իտէճէկինի եազմշ տրը։

—Կէյէճէք ճումատա էրթէսի կիւնիւ Ճիւլուսը Հիւմայուն եէվմը մախսուսը օրնագ միւնասէպէթիյէ Ֆէնէրատ քեսին Բում Բախրիգխանէսի յիրիսախնատ Բախրիգ ըիմ. Արթիմօս էֆ.հազրէթլէրինին թահ.թր ըիյատէթինատ օյարագ պիր թէչէքքիր տուսար գրատի օյրնանատ, Տէվրէթիր Արիյէ խրտէթինատ պուլունան Բում մէմուրիյրը միլիքիյէ վէ ասքէրիյէ վէ միհէթ.պէքանընա տավէթնամէյէր կէօնտերիմշ տիր։

—Սիրքէճիէն Ալսթէֆանօսա գատար ինչասը մուգարրեր օյուպ, Մէճլիսը նէֆիհանա սուրէթիր ինչատիյէսի թէտգիգ վէ միւզաքէրէ օյունմագտա օյան չիֆիթ խաթթրն խարիթա վէ էվրագը սահիբսի՝ շրմէնարթիկրլէր միւտիրը ումումիսի սատատ. խայրի պէյ էֆ. հազրէթլէրինին ըիյատէթի թահմիլնատա Թուրագ ու Մէտապիր վէ շրմէնարֆէրլէր իտարէսի միւտիր մուավինի Ադամանեան իգդ. Դէորգ վէ Մարկունան Արամ էֆ.էր վէ հէյէթիր ֆէնէրիյէ սէր բէսատր Դրիգոր էֆ. իլէ Ճարգ շրմէնարֆէրլէրի իտարէսի մէմուրատրընատա պիր զաթատան մբրէքքէպ օյարագ տիւն ագտր իճթիմա իտէն գամիսինատա թէտգիգ իտիրտիկի խապէր ալընմշտրը։

—Էվվէլքի կիւն Ատիյէ նէգարէթինատ տէվ. Բիգա բաչա հազրէթլէրինին թահմիր ըիյատէթինատ օյարագ ագտր իճթիմա իտէն գամսրսօն՝ նէգարէթիր մէգքիւր Լշին պագը մէմուրլարը թայինիյէ մէչդուլ օրմշ տրը։

—Շէհր Էկինի տէվ. Բրտան բաչա հազրէթլէրի՝ իքի կիւնատն պէրու նամրգաճ պուլունարդընատ՝ մագամը մէմուրիյէթէ կէլէմատիկի մաէթթէէսիֆ իշնարմշ տիր։

—Յէյանիքատէն Կունանիթանա կէօնտերիլէն սրդրրարը՝ 9 կիւն գարանթինա պէքէտիքատն սոնրա՝ Շերա, Գօրթու վէ Ռէրէ թարաֆլարընա չըգարրմագ լազմ կէլէճէկի՝ պու քէրէտ հիքիմէթ մէզքիւր թարաֆընատա լազմ կէլէնլէրէ թէպլիգ իտրմշ տիր։

—Մուտանեա-Պուլսա չըմէնարֆէր խաթթրը, Հայտար Բաչա-Եգիպտա-Լոնդրէ խաթթրյա պիրէչարմէք իւզրէ թէտգիգատր ֆէնէրյէ իճրա օյունմագտա պուլընը-զը իշարթրմշ տիր։

—Կէյէճէք ճումատա էրթէսի ագշամրսը Ճիւլուսը Հիւմայուն միւնասէպէթիյէ. Մ. Զսկեպ պիրատէրլէր թարաֆընատա Պէօյիքտէրէտ քեսին խանէլէրինատ պիր սուրէտ վէրիրճէք տիր։

—Լօյտ վ.բոր գումբանեասը մէճլիսը իտարէսի՝ Լոնտրա տէսթ.կեահրարընա սատատա 16 միլը պահրի հարէքէթ իտէն իքի միգէյյէն վ.բոր սրարրշ էյլէտիկի կիպի, Թրիէսթէ իլէ Վէնէսիկ ա բասընատա իշլէմէք իւզրէ պիր տաբօն վ.բորը տաթր ինչա իթթիրէճէք իմմշ։

—Թիֆթիք ֆիյաթը 15-20 սէ.նէլատէ պէրու բէք գիյատէ տիւշմէսինէն տօյալը թիֆթիք քէշիլերի պէսէմէքատ օյունարը՝ պունլարատն մահիյատ տէրէճէ իտիֆատ իտէմէսինէն, կիմատիքճէ պու ճինս քէշիլերին մըգտա.

իրզրէ եւրիյէրէք Գոնեայա կիտէր իքէն, եօյտա խասթանարդարընատ, Զագճրատէրէ քէօյիւնատ պիր քէօյիւնին խանէսինէ սրդրնմագա, Ֆ.ատնարգ վէֆատ իմմշ, վէ քէօյիս թարաֆընատա քէյֆիյէթ Տինարա խապէր վէրիրմէքէ՝ մէգքիր քէօյտէ պիր տօգմօր իլէ միւատաիր ամմամի մուավիրի միւլայիմէրինատէ Մէհմէտ էֆ. վէ պիր քարիս մէմուրը կէօնտերիրէրէք, Դրէատ Լիսնէ պանգասընդ պիրիրիքատ պիմէթի իատն իքի մէմուրը հուգուրրատա իճրա գրըճատան մուալէյէատ մէրգուտրն թիֆատան վէֆատ իմմատկի անկարրմագա ատֆինէ բուսատ վէրիրմշ տիր։

—Ամրպատ ասքէրիյէտէն չոգմրշ Ամէտա Մբէնիֆ պէյ իմմինատ պիրինին էվէլքի ագշամ Պէյօղլուատա Դանանճ Գուլուպրնատաքի խանէսինէ Գոչ.ի իմմինատ պիր շամա կէլիպ մամատ.էյնին ահրպպասընատան պիրի թաբրաֆընատան սէրամ կէսմիրէրէք քենտիսինին թարին օրնան մահալէ կէրէէսինի սէօյէր. մամատ.էյնի էրպատսինի կիմմէք իւզրէ տիկէր օտաբա կիմատիկ սրրատա, էվվէլճէ տուրտրգարը օտատա եալընրգ գարան մէրգուտ Գոչ՝ թէնհալրգատան պիրիմմիքատ 40 լիրա գատար բարա չարպպ ֆիրար իտէ իտ տէ, գապրմատա տէրատսմ օյունրպ. իմմիճմապտատ սրրգամ ֆիլիրնի իպրար իմմշ, վէ եալընրգ չարարը բարարն 40 լիրա օյմայրպ 8 լիրա օյարրնը պէյան իտէրէք մէրգուտ թահմիր թէվգիֆէ ալընմշ տրը։

—Ֆէսխանէի Ամրէ Սրբպեան պէօյրբ քէրիրէ գայտ վէ գապա.Լ օյրան էֆբատա Լշին Ֆէսխանէի Ամրէ գարրրսընատա ինչա իտիրէն գրրյարին ըէսար քիչատ՝ Ճիւլուսը Հիւմայուս կիւնբուտատ իճրա գրըճատագ տրը։

Մէգքիր պէօյիկէ գայտ վէ գապու ալընարար՝ տիւն Ֆէսխանէի Ամրէ գամմայրընատ հագրրանմշ օյան պիրէր գամ էլպիսէ կիյիսրրիրմշ տիր։

—Դայամատան պայրարագ վէ Պէյօղուատան կէշրէք Սարրնարա գատար կիմմէք իւզրէ պիր ղրմէնարֆէր իրշատ հագրնատա 99 սէնէ մէտատէթլէ իմմրրպ արմագ Լշին թիճատատան Մ. Նօյտ Ֆատիո թարաֆընատան Նախա նէգարէթինէ թագտմ օյատան էվրագ հէյէթը ֆէնայէճէ թէտգիգ վէ թամիպրգ օյունրպ. Մէճլիսը նէֆիրատ հէվատէ օյունմշ տիր։

ԱՏՍԷԻԱ ԵԱՆԿԸՆԸ

Ատարատա վուգու պուլընարդրը էվվէլքի կիւնքի նրսսամիգտան եազմշ օյարրմշ եակրն հագրնատա Մոնիրեր կազէթասրնրն վէրտիկի մարիմամա նազարէն, եանկրն Խրթթրյան մահալլասինէն զուտուր իմմշ. վէ պիճիմէտ խանէլէր սեպրպ օյարգլարընատ ազ մուատէթ գարքնատա հէր թարաֆա եայրմշ տրը։ Մէգքիր խանէլէրին սէքէնէսի՝ գէլրա սէպպիյէ ճիվար քէնտիսինէն, եանկրն էանանանատ էվվէրատ քիմսէյէր պուլընմամագտա իմշ։

Մրնէհէրդ օյան էպիրէյինին ատէտի 800է պ.լիպ օյմագտա իմշ իսէ տէ, վագը օյան խատարաթը մատարէ հէնռպ թանրն օյընմամշ տրը։ Հարիպվատէկեան աչրգտա, վէ մուավէնէթէ մրնթաճ պիր հալատ գարմշյար տրը։

Պու կիւնվրատ Դասքէօյինատ ժօզէֆ Էմիէ նամէյլա թանրմշ օյան պիր Ֆրանսրդ վէֆատ իմմշ տիր։

Մրթվէֆ 50-60 եամյարընատա օյուպ, է նէֆճա վէ ֆագատ նամուսրյա էօրբ կէշիրմէքտ իմշ. վէ քէնտիսրնրն տարբ իսմ՝ նէ՞ օյատը անպշրյատամշ տրը։

Ֆրանսա զօնսոլթօսը՝ մէրգուտվա պէրագէր եաշամագտա օյան գատրնա մրթվէֆանրն իտ վէ մախլէսի նէ՞ օյատզնր սիւալ իտինէ, պունրն՝ քէնտիսի իշիւն ատ մէճնուլ պուլընտրզրնր մէվգուրէ պէյան իմմշ, վէ մէրգուտ քէտատսինի Բարիզատ իքէն այնը մագամնատա թուտմշ օյատ պէրագէր եօպ.ա չոզընմա. թէքմիլ էյնատարընը քէնտ նամընա գայտ իմմատրսիկինի ուէօյէմշ տիր։

Մրթվէֆա 8 սէնէատն պէրու Գատարքէօյինատ իգամէթ իմմշքատ օյուպ, հիշ պիր պրդ պրագամմրշ. վէ հեր իւշ սայատ պիր՝ Ֆրանսատան օյուգնա միւհիմմ պիր մէպպալ ախզ էյէմէքատ իմշ։

Մէզգուրէ գատնատ չու գատարը անպշրյապիմշ տիր քի, մէրգում պիր կիսն «էկեր պիր քիսէ պէնիմ քիմ օյուուզրմշ պէյէ՝ օ անատ քէնտի քէնտիմի թէլէք իտէրիմ» տէմշ, վէ «Ֆրանսա հիւքիւմէթիմինին պէօյիք մէմուրիյինատն պիրիսի օյուգատան սանրա, քէնտի էվլատա միմէթպէր պիր նամ պրագագ իսթէրիմ» տէյու իլավէ էյէմշ տիր։

Ֆ.ատարզ զօնսոլթօսը թարաֆընատան պու զարիպ ատամ հագգընատա Բարիզատն մահիմամթ թալէպ օյունմշ տրը։

Տիւն՝ Պէօյիք ատատա քեսանն խրիսթօս մանասթիրրընատան ավտէթ իտէն պիր արապա սիւրատիրա եօգուշան ալպը սուզրու էնտրիկի սրրատա, պիր տուվարա չարրրպ ավրիմէքէ. ակրուսինատ պուլրնան պիր Լսնուտտինին գոյր գրրրմշ օյալը, գոնանդրը տանի պիկկ քէմրկի գրրրմշ տրը։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Գորսա գամբարի սատ. Նուրի պէյ հազէթլէրի՝ Գորսա հէյլիր իտարէսի ըէսիյէ մէրգատի իտէրէք, մէնագիի ումումէյէնին թէէմնին իշիւն Գորսա նէզանիսէրնին թէմանին իճրատ՝ հիքիքէթը Սէրիյէճ ադրա իտիրիկինատն, վէ Գորսայա էճնէպի կանամը իտարէ օյունմասը իրզրիսէ մուավէնէթը արթմշ օյաղընատա, մէվճուտ նիզամնամէնին պագը ճիս թէլրի օնա կէօրէ թատտիլ իտիրճէկիրի պէյան իմմշտիր։

Գորսա հէյլիր՝ սապգ գամիսէր սատ. Իսմայիլ պէյ հազրէթլէրինէ պիր թէչէքքիր մաղպաթասը թագտիմ իմմշ տիր։

ԱՉԳԱՅԻՆ

Ռուսիա. Խարհուրդ՝ տիւն Գատրմա խորհուրդատանա Պէրպէրեան Ռէմէնս էֆ.ինին Ամենապատէթիրը թահմրընատա ագտր իճթիմա իտէրէք, մէվգուր մէվգրի պահա օյան պագը մէքթէպ մէսէլէրէրիյէ մէյդան օյմշ տրը։

Տիւնքի Ռուսիա. Խարհուրդ՝ պիլատատա Ս. Փ.կէյ խատմատանէսի Ռ.քանոցընրն սէնայի մէքթէպինէ իիրալը մէսէլէսիյէ իյմիրպ իտուպ, պու պագատ քէնտի էֆ.քարու միմթազէրընը պա բարարմ Գ.պ. ժողովա արգ ու թէպլիղ իմմէկէ գարար վէրմշ տիր։

* *

Ռուսիա. Խարհուրդ ագայրդրնատան իսթիֆա իմմշ օյան Փ.փ.պ.ենան Պարգեւ էֆ.ինին եէրինէ Գաղ.ժողով՝ Տօգթ. Մախսիսան Պետրոս էֆ.յի ագա թային իմմշ օյմագա, մումմիէյէ տագթօր իյֆաի վագիֆէյէ պաշլամշ տրը։

—

Գարամա կեգր. վարժ սրանրնրն տուխալ իմմինանը Լշին գայտ ակիֆէրի օգուստ.ն 21ինճի կէյէճէք բագար էրթէսի կիւնինէ գատար աշրգ օյմագա, գայտ օյունմագ իսթէյէն չակիրատ՝ եէվմը մէկքիրէ գատար կեդ.ա Վայժարատա մրբաճատի իմմէյի տիրէր։

—

ՄԱՆՈՒՇՈՒՄ

Փոխանորդարանի Ազգ. Պատրիարքարանի

Սեբաստիոյ Դանրատ գիւղացի Մկրտիչ Յարութիւն Ռէյիշեան անուն ազգային չորս տարի յառաջ հայրենիքէն Պոլիս գալով անյայտ եղած է։

Սիկեան՝ 19—20 տարեկան է, երկայնաձակ, յօնքերն ու գլխին մազերը չէկ. գէմքը բոլորակ. աչքերը կապոյտ. քիթը մէջակ եւ պեխերը նորաբոյս։

Կը խնդրուի արգոյ ազգայիններէ, որ եթէ երբէք նորա ո՛եր, ողջ կամ մեռած լինելու մասին որեւէ տեղեկութիւն ունին, ծանուցանեն Պատրիարքարանիս ի գիտութիւն։

16 օգոստ 1895 (Կնէ.)
Պատրիարքարան Հայոց
Կ. Պոլիս, Գումգարու

Խայի սէնէլերան պէրու Օրթաքէօյ իւէ ճիվար քէօղլերինէ սաքին օյան Էյլանի Գաթօլիք ճէմաաթրնան ժողովարդական պուլընան Հ. Եղուարդ Վ. Սեւեան՝ պիր գաչ կիւն խասթա եաթարգան սանրա, կէչէն բազար կիւնիւ վիճաշ իմմիշ. վէ էվվէլքի կիւն ճէնազէ պայը Օրթաքէօյանքի Ս. Լուսաւորիչ քիրիսէնատ Արարատեան հիւբ. կարպպա Արքեպիսկոպոսը թահմիր ըիյատէթինատ օյարագ իճրա օյունրպ. բէք չոգ վարդապետէր վէ հեր արնի էհալիսն միբէքքէպ պիր ճէօնատթ հազրը պուլընմշ տրը։

Վէնանա վանք՝ վարդապետէրինատն Հ. Յովհաննէս Թումանեան՝ միւնասիպ պիր մարմիտ իրատա իմմիքանէն սանրա, միմիէվիճանրն նազ՝ պու գատար սէնէատն պէրու Օրթաքէօյ քիրիսէնինէ իրիճ իմմիրի խատմատա մուգարի, քիրիսէ իմմիսալինատ պիր մագպէրէթ մահատատ ատիճն իտիրմշ տիր։

Հ. Եղուարդ Սեւեան միսիոն, եանի 70-75 եաշընատա օյտրը հալատ վէճաթ իմմշ իսէ տէ, քէնտիսի հագիգի սուրիսատ ֆազիլի սահիպ վէ ֆուգարէրվէր պիր բուհանի օյուուզնատ վէճաթը չայանը թէէսսուֆ տիր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Մարդէա.—Սամանատա յուլիս այր վերկիլերինին թահմիսիր ազ օյմուշ տրը։

Բ.բէդ.—Ճաբան մալիյէ նազրը իմթիֆասընը վերմշ տիր։

Մատակասար սէճերի պաշ գօմանատանր ժէնէրալ Տիւշէնանէն վարիտ օյան պիր թէլէկրաֆ նազարէն. Անարիպա նամ մէվգի իւզերինէ օգուստ. 21ատ ժէնէրալ Վ.յուռնին լիվաը թարաֆնատան հիճուսէ պայանմշ. վէ երթէսի ասատ պէրա մուհարէպէ մէզքիր հիճուսմ խիմամ պուլմշ տրը։ Տիւշման, եանի Մատակասարլրը՝ Ֆրանսարդարրն թոր ամէյինատն երլարագ, 6 միւսանճէմ մէվգը իւէ պիր չոգ օրտուկանար թախիյէ իմմիշլեր տիր։ Ֆրանսարդարրն թոր ամէյինատն սէնայի մէքթէպինէ իիրալը մէսէլէսիյէ իյմիրպ իտուպ, պու պագատ քէնտի էֆ.քարու միմթազէրընը պա բարարմ Գ.պ. ժողովա արգ ու թէպլիղ իմմէկէ գարար վէրմշ տիր։

* *

Ռուսիա. Խարհուրդ ագայրդրնատան իսթիֆա իմմշ օյան Փ.փ.պ.ենան Պարգեւ էֆ.ինին եէրինէ Գաղ.ժողով՝ Տօգթ. Մախսիսան Պետրոս էֆ.յի ագա թային իմմշ օյմագա, մումմիէյէ տագթօր իյֆաի վագիֆէյէ պաշլամշ տրը։

—

Գարամա կեգր. վարժ սրանրնրն տուխալ իմմինանը Լշին գայտ ակիֆէրի օգուստ.ն 21ինճի կէյէճէք բագար էրթէսի կիւնինէ գատար աշրգ օյմագա, գայտ օյունմագ իսթէյէն չակիրատ՝ եէվմը մէկքիրէ գատար կեդ.ա Վայժարատա մրբաճատի իմմէյի տիրէր։

—

ՄԱՆՈՒՇՈՒՄ

Փոխանորդարանի Ազգ. Պատրիարքարանի

Սեբաստիոյ Դանրատ գիւղացի Մկրտիչ Յարութիւն Ռէյիշեան անուն ազգային չորս տարի յառաջ հայրենիքէն Պոլիս գալով անյայտ եղած է։

Սիկեան՝ 19—20 տարեկան է, երկայնաձակ, յօնքերն ու գլխին մազերը չէկ. գէմքը բոլորակ. աչքերը կապոյտ. քիթը մէջակ եւ պեխերը նորաբոյս։

Կը խնդրուի արգոյ ազգայիններէ, որ եթէ երբէք նորա ո՛եր, ողջ կամ մեռած լինելու մասին որեւէ տեղեկութիւն ունին, ծանուցանեն Պատրիարքարանիս ի գիտութիւն։

16 օգոստ 1895 (Կնէ.)
Պատրիարքարան Հայոց
Կ. Պոլիս, Գումգարու

ՀԱՎԱՏԻՍԱՐԸ ԽՍՐԻՃԻՑ

ՎԷ ԲՕԼԻԹԻԳԻՏԷ

Պերլին կազէթայարը՝ Այէմանիա իմբէրաթօրը Իքինճի Կիւեօմ հազրէթլէրինին Ա գաս-Լօրէն է.յալէթինէ եազընա վուգու պուլանաղ սէյահաթը հազգընա պազը թափսիլած նէյր իտիյորար։ Շէօյլէ քի, Իմբէրաթօրը միւշարէլէ.հ պալթիր. հոկտ. 15 ոե իւռվիյէ միւվասէլէթ իտեճէք, վէ 17ոե Դուռսէլ Բլօթէսթան իպատէթխանէսինին բէսմը քիւշաբնընա հազրը պուլընաճաղ, վէ 18ոե Վէօրթէ կիսիպ բէսէրի իմբէրաթօր Ֆրէտերիգին հէյքէլինին բէսմը քիւշաբնը իճրա է.լէ.յեճէք տիր։ Ինչու բասիմէտ իմբէրաթօրիցա տախի հազրը պուլընաճաղ տրը։ Բէսմը մէզքիւրէն սօնրա իմբէրաթօրը միւշարէլէ.յհ Ամբրազուրկա ազիմէթ իտէրէք, պիր գաչ կիւն օրտաա քէնտի սէ.բայընտա իգամէթ իտեճէք տիր։

Օռէտա կազէթայարընտա օգունտրընա կէօրէ, չէհրը մէզքիւրտէ մուգիմ Այէմանիա գէնաօյսը՝ Սէտան մուհարէպէսինին սէնէի տէվրիյէսի միւնասէպէթիյլէ Գիւլա պաղչէսինտէ պիր չէհրային թէրթիպի իչին Օռէտա վալիսի ժէնէրալ Զէյնէօխտէն բուխսամ վէ միւռատտէ թալէպ իմմիշ օյմաղլա, վալիէ միւշարէլէ.յհ պու թալէպի Բէթէրսպուրկտա տախիլէ նազրընա արգ ու իչար իմմիշ տիր։

Նազրը միշարէլէ.յհ՝ խարիճիյէ նազրը.յա պիրիսթիչարէ, Սէտան մուհարէպէսինին սէնէի տէվրիյէսի միւնասէպէթիյլէ իճրաի չէհրային օրուտմասընը միւնասէպէթսիզ կէօրտիկինի ճէվապէն պէ.յան իմմիշ օյմաղլա, Օռէտա վալիսի՝ իշպու ճէվապա իսթինատէն Այէմանիա զօնսօլոսընընը թալէպ իմմտիկի միւռատյի բէտտա իմմիշ տիր։

Իմթալիա հիւքիւմէթի կէլէճէք սէնէնին պիւտժէսինի թանզիմ իմմէքքէտ օյտուզընտան, սէնէի մէզքիւրէ զարֆընտա վուգու պուլաճաղ ինչատթը միւհիմմէի պահրիյէ հազգընա չիմտիտէն մէչհուր միւհէնտիսլէրին բէյ վէ մրէմթալաբրընը սօյմուշ տրը։

Շուէտտէ քեռին Կօթէնպուրկ չէհրինտէն Սթօգհօլմա միմմէտ օյարաղ, Սգաճէր-Լագ պօղազընը Պալթիգ տէնիզինէ բաղթ իտէն Թրօլհաթթա գանալընը՝ տահա ճէսիմ սէֆինէլէրին կէչմէսինէ սայհ պիր տէլեճէտտ կէրչլեթիպ տէրինլէթիլէսի։ Շուէտ հիւքիւմէթինճէ թասավվուր իտիլմէքտէ իմիշ։ Սթօգհօլմ իլէ Պահրը Շըմալ արաբընտաքի մէսաֆէնէն խայլիճէ գրսամասընը մուճրպ օյաճաղ օյան իչպու կէնիշլէթմէք ամէլիյաթընը 5 սէնէտտէ գու

մէպաղ սուլա աթրրը. արթրգ ֆուգարա ֆէլլահիլիին մէգքիւր մէպաղը սուտան գարմագ իշին նէ՝ տիւրիւ սուլա աթրմալարը չայանը թէմաշա արը։

Գու չենիքլէր՝ այնէն էգմինէի գատիմէտէն պէրու իճրա օլունակէր-մէքտէ իսէ տէ, էսկի ատէթին պաթրի օտուղը մուախխարէն անչաղրարագ, ալ գէմանտան պէրու թէրք իտիրմիշ. մամֆիհի, ատաթը գատիմէյէ բիայէթմէտ պիւսպիւթիւն գուսուր իտիրմէմէք իշին, կէլին չէքինտէ պիր կէմի տոնատարարագ չենիքք ագչամրը խարիճին ադգունտա տուրտուրթրմասը թէնսիպ իտիրմիշ։ կէմինին իսմի տէ Աէրդա եանի անէթիճէսի խայրա վարմագը եատ օլընմագտա արը։

Լիմէ գէմանը ֆէյդտէ սու ալթունտան 14 մէթրայա գատար իրթիֆա իսէն նէ՝ նէհրինին գրբասթա պաշշ իմտիկի հայաթ՝ քէնտի իմինի թարիխատ միպարէք օլարագ եատ իմտիրմէքտէ տիր։ Նէ՝Լ հագգընտա միմթէատիա պէյմէլէր թէրթիպ օլունմիշ արը։

Ֆէնտի արագիսինին վիւսաթրնա նիսպէթէ, Մըսրրըն սէնէվի օն միլեառ արաէպ պուդայ եէթիշիրմէմէ՝ պու պապտէ գանատթը քեամիլէ պախշ իտեր։ ***

ՆԻՇԱՆ

Իւշինեի (Մանաթիր) օրտուի Հիւմայուն աշկարբնատա օրուգ. օրտուի Հիւմայունը մէգքիւր Քէսիրթ ատարը գօմիսնը միհրիբէնտէ պուլնան գայմագամ Իպրահիմ Զանֆա պէյէ թէպտիլեն Յունեի Օսմանի,

Թորխանի Ամրէ վէ Քիֆէրրուքը ֆապրիգատ Հիւմայունէարա՝ Կապտանէի Ամրէ քէսիր միթէհնիսլէրի նուսնան տէվլէթի թէպտասնատան Մ. Նէնան Բաստուրուլայա թէպտիլեն Զանի, վէ Մ. Սիմրիրյօթիւ միճեատէանն Յունեի Մէհրի,

Իքինեի (Էսքիրնէ) օրտուի Հիւմայունա մէսուպ Յունեի ըսթի Գօնեա ֆրգասը էրքանը հարպիսինէ մէմուր միւազիմ էվլիլ Աթրքիթ էֆէնի Ճնեի ըսթիպանեն Մէհրի Նիշանը զիշանարը ինան պուլրմիշ արը։

ՐԷՍՄԻ

Սայէի գուտրէվէյլի հազրէթը Խիլաֆէթբնտնէտ Հալպ, Էսգարի, Մամուրէթ իւլ Ազիզ. Էրզրում, Գայրութ, Սիվաս, Թրաբիզոն, Տիյարպէքիր վէ Մանասթիրը վիլայէթլէրինէ ասախ իսմ ու ասայիշ պէրքէմալ օլուղը՝ մագամը ճէլիւր Սատարէթուզայա վարիա օ. լան ֆի 15 օգոստ. սէնէ 311 թարիխլի թէլեկրաֆլարտան անլաշըլմըշ արը։

ԱՀՎԱԼԷ ՍՐՀՀԻԹԷ ՎԷ ԴՈՒԷՐԱ

Ր Է Մ Ի

Օգոստ. 14տէն 15է գատար Տիարպէքիրտէ գօյէրատան 12 մբուսապ 8 վէֆիյաթ. 12տէն 13է գատար Սեւերեկատ 3 մբուսապ 4 վէֆիյաթ.

Օգոստ. 13ոէն 14է գատար Անթալեատա 2 վէֆիյաթ վագը օմուշ արը։

Օգոստ. 13տէն 15է գատար Նէվլեհրատ գօյէրա վուգուաթը օմամշ արը։

***

Ատանա վիլայէթինէ գարյը ճիվար վիլայէթլէր թարաֆընտան գարա թարիգիյէ վագօլընան գօրտօնյարը լաղվ Մէհլիսը Սըհհիյէ գարարընտան օյուպ. օնա կեօրէ իդիթիգասընը՝ իյֆատ՝ իյճապ իտէն յերէ պիտիրիլմիշ օմամպա, հէնուզ խասթալրգ քիւլլէյն գարի օրմամշ օյան Հաճըն վէ Սսմանիյէ էթրաֆընտա վագ օյունան գօրտօնյարը պիր գաթ ատահա գուվվէթլէնտիրիլմէսի լիզումը՝ Սըհհիյէ նէգարէթինտէն պու քէրրէ Ատանա վիլայէթինէ պա թէլեկրաֆ իշար օլունմշ արը։

**

Հալէպ վիլայէթինտէ իճրան հիւքմ լուն կուսրանը տէֆ օրմայա եիզ թուրմուշ օրմանընա, վէ Տրապէքիրտէ իսէ, մէկքիւր խասթալրգ դէնուզ գայիլ օրմամանա մէպեր, Հալէպտէ պուլընան Սուրէյման կազայէ էֆէնտի սէրիան Տրապէքիրէ ազրմէրլէ. խասթալրգը ըգալէսի եապա գընը իսթէրնարի լիզումը՝ Սըհհիյէ նէգարէթինտէն քէնտիսինէ պա թէլեկրաֆ իշար օլունմշ արը։

**

Պէրլինտէն չէքիլէն պիր թէլեկրաֆա կէօրէ, էֆիսարը ասքէրիյէտէն պիր խայլի քէսանը կիւնէշ վուրուպ խասթանարգլարը վէ հաթթա պիր գաշընը վէֆաթ էյլէտիրքէրինի պպը կագէթարը եագմրշար իսէ տէ, նէշրիյաթը մէգքիւրէ բէք միւպալագարը օյտրղը վէ խասա ֆրրգասը էֆիւսընտան 4 նէֆէրի կիւնէշ վուրմրշ օյտրղը սահիհ իսէ տէ, վէֆիյաթ օյմատրղը անլաշըլմըշ արը։ Օգոստոսն 22նճի կիւնիւ կիւնէշ վուրմագտան բէք չօգարը խասթալանմրշլար իսէ տէ, հիշ պիր վէֆիյաթ օյմամշ արը։

ԱՏԱՆԱՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐԵՐԸ

Ատանայէն, բամպակենաց աշխարհէն կը վերադառնամ, ուր յուրշ երկուք ու կէս ամիսներ անցուցի, տեղական ուսումնասիրութիւններ կատարելու համար։

Այս անգամ Ատանայի գործարանները կը ներկայացնեմ, համառօտագիր շրջանի մը մէջ.

1.—Գ. Թրբէռնէ կամ Թրէբէռնէ որ բարեկիրթ գործարանապետ Յոյն մ'է։

Այս անձնաւորութեան անունն քիչ ժամանակամիջոցի մէջ բարձր գիրք մը գրաւած է։ Դրեթէ 6-7 տարի առաջ՝ փոքրիկ գործարանով մը հոգիս. կը հայթայթէ եղեր իւր ծախքը։ Բայց յամառ աշխատութեան շնորհիւ՝ այժմ ընդարձակ եւ հոյակապ հաստատութեան մը վերածուած է այդ գործարանը, եւ հարուստն ուշն եւ ուրուշը իր վրայ ընդարձակ։

Ուրի այդ շէնքը 63 հատ բամպակի մեքենայներ, այիւրի ազորիք. կայի մեքենայ եւ 3-4 ատպին կաթսաներ, որոնք Անգլիայէն յատկապէս բերած է։

Գ. Թրբէռնի գործարանն ունի իրեն յարակից երկաթգործարան եւ ջրի լաղնատարը յատուկ ամբարներ՝ շէնքին վրան զետեղուած, որով կունայ հրդեհի միջոցին առատօրէն ջուր բաշխել ուր որ ուզէ։

Սոյն հաստատութիւնը ձեռնարկած է զարգս թելի գործարանի մը կառուցման, որոյ կատարելագործութեանը համար Գ. Թրբէռնի՝ փութացած է իւր որդիներէն մին Լոնտոն յղել, պէտք եղած մեքենայներն անկէ բերելու համար։ Եւ արդէն յանձնարարուած սղագին մեքենայներն ճամբայ հանուած լինելու լուրն հաղորդուած էր Անգղիայէն եւ ի մօտոյ յԱտանա կոպասուին։

Որոշուած էր, այս տարի սեպտեմբերին կազմ ու պատրաստ պիտի լինին այդ մեքենայից զետեղուածքն։

Կրսուէր թէ՝ կասւի գործարանի ալ պիտի ձեռնարկուի ի վերջոյ հանդերձ բաղնիքով. որոյ տաքուկ ջուրն պիտի կունայ դարձեալ այդէն գործող մեքենայից արտադրած ջեռուցեալ ջուրն։

Գ. Թրբռանի արդէն ի բնութենէ օժտեալ արուեստագէտ ու արուեստասէր մէկն է։ Ունի եղեալ զարմերը՝ Ամերիկա, Գերմանիա եւ Մանսիլ անուններով. գործունեայ, տոկուն, կ'թուած, հեզահարայր, եւ սեպագիրներէն ու գիւղացիներէն կարի սիրուած եւ համակրեալ անձնաւորութիւն մը է, եւ երկրին փառքերէն մէկը։ Կը պարտնակէ իր մէջ ընդարձակ աւազան մը հրդեհի համար։ Գործարանին մէջ կը գտնուի նաեւ երկաթգործ արան մը։

Կիւլպէնկեան Գալուստ էֆ.ի գործն՝ գլխաւորապէս վաճառականութիւն լինելուն, գործարանին հետ չատ կապուած չէ սիրէր, եւ այսու գործարանն ալ խիստ միայուն վիճակի մէջ պահելու տարամիտ չի գտնուիր։

**

3.—Ուրֆալեան Արթին էֆէնտի։

Այս մարդ 7-8 տարիներ առաջ Ատանայի գործարանատէրերուն ամենէն ջոջն ու գլխաւորն է եղեր։ Գործարանապետներն երբեմն թոյակ կը վճարեն եղեր Արթին էֆ.ին՝ իրենց գործոց յաջողութեան համար։

Ուրֆալեան էֆ. յԵւրոպա ճանապարհորդութիւն կատարած է, եւ նախ քան թէ ինքն եղած է Ատանայի մէջ գործարան սարքողն ու հաստատող, եւ կաթսայներ բերել տալով Եւրոպայէն կատարելագործած իւրակերտ հաստատութիւնը, որով յաջողած է երգաթարկին վրայ պատուաւոր անուն մը ժառանգելու։ Բայց յետոյ բաղդին հոլովմամբը եւ քիչ մ'ալ գործարանին բաժնեկից անձանց ոմանց անհամաձայնութեամբը՝ թէեւ գործէն մեկուսացած կ'երեւի այժմ, սակայն մինչեւ ընթացիկ տարւոյս մէջ կրցած էր բանեցնել գործարանն, որ ունի 30—35 բամպակի մեքենայներ։

**

4.—Գ. Քօքոնա՛ի՝ Յոյն մ'է։ Հին գործարանատէրերէն մին է, ապաքէն գործունեայ մարդ մ'է։ Ունի 30—35 մեքենայ (բամպակի)։

Հինգ տարի առաջ գործարանն հրոյ ճարակ եղած է ամբողջովին, սակայն էրբ ճարպիկութեամբը յաջողած է կարգադրել մը եւ այլ մեքենայներ բերել տալով գործը շարունակել։

**

5.—Կոզմա կամ Թոզմա էֆ.։ Անուանի իրատ գործունեայ Յոյն մը, որ վաճառականաց գործոց մէջ մեծ համբաւ շահած է։

Գործարանն թէեւ օժտեալ է 30—35 մեքենայներով, բայց փայլուն վիճակ մը չէ ստացած։

Գործարանին մէջ զետեղուած են աւիրի երկու քարեր, որք այժմ գործադրել լինելու մատնուած են։

**

6.—«Բ. Նուսուֆօղլու» անունով ալ գործարան մը կայ. բայց կարեւորութիւնը ոչ փայլը կրծանցուցած է այժմ։

Գործարանատէրն յաջողակ մարդ է կ'ասեն, եւ մեծ ձեռնարկեր կ'ունայ ընել Ատանայի գործարանին համար, սակայն Տարսոնի գործարաններուն մէջ աւիրի ընդարձակ գործեր ունենալուն, իւր յԱտանա ունեցածի գործարանն՝ անկարեւոր դատուած ու մոռցած է։

Ատանայի գործարանը կը բովանդակէ 20-25 մեքենայ։

Ունի մի կայի մեքենայ ալ, որ Գերմանիայէն թէեւ բերուած, բայց անկատար է։

**

7.—Գ. Ճապրայէլ Բատա, խիստ յաջողակ Յոյն-Արապ մ'է, որ իւր նոր հաստատած փոքրիկ գործարանովը փայլուն ապագայ մը կը խոստանայ։

Այդէն վաճառականաց ասպարէզին մէջ բաւական փայլուն անուն մը ունի Գ. Ճապրաէլ Բատա, որ Անգլիոյ փոխ-հիպատոս ալ անուանուած է։

Գ. Ճապրայէլի գործարանը 30ի չափ բամպակի մեքենայներով կազմակերպուած է։

**

8.—Միւսիւ Ալանեա եւ եղբարք. պատուական Յոյներ են, որոց գործարանն թ.ես նախապէս բաւական փոյլուն վիճակ ունեցեր է, բայց յետոյ, ինչպէս եղեր է, կորսնցուցած է իւր նախնի փայլն ու ազդեցիկ անունն։

Այս գործարանն ալ 20ի չափ բամպակի մեքենայներով կառուցեալ է։

Միւսիւ Ալանեա եւ եղբարք Ատանայէն զատ Տարսոնի մէջ ալ գործարան ունին, եւ մեծ եղբայրն Եւրոպական զօնօլօգի պաշտօն մ'ալ ունի։

**

9.—Մրսիրլը (Մուսթաֆա), հարուստ Թուրք երկրագործ մը՝ երկու տարիէ ի վեր իւր տանը մի մասին մէջ փոքրիկ գործարան մը հաստատած է 18—20 մեքենայով (բամպակի) եւ բաւական յաջողած է։ Ինք երկրագործ լինելուն, իւր ագարակին բամպակը գրեթէ ինք կը մաքրէ իր տանը գործարանին մէջ։

Ունի շատ մը Հայ ընկերներ, որոց դրամագլուխ տալով մեծ գործեր կընէ։

**

10.—Հաճի պէյ՝ Թուրք մ'է, ունի վեց ձիու զորութեամբ փոքրիկ մեքենայ մը, ինչպէս նաեւ 6—7 բամպակի մեքենաներ։ Հաճի պէյ՝ այս փոքրիկ գործարանը՝ Ուրֆալեան Պօղոս էֆէնտիի էսկի Սարայ ըսուած ընդարձակ կալուածին մէկ կողմը հաստատած է, ուր կաչխատի գործարանապետը։

**

Ասոնցմէ զատ, կրնանք ցոյց տալ տակաւին 3—4 փոքրիկ հաստատութիւններ ալ, որոնք անկարեւոր են. այսինքն, այն երկրագործներն որոնք 8-10 ձիու զօրութեամբ կայի մեքենայից կախեալներ ունենալով, քաղաք բերած են, եւ սկսած են փոքր չնչերու մէջ 4-5 մեքենայներով գործել։ Բայց ասոնք առժամանակեայ լինելուն, մասնաւոր կարեւորութիւն մը ունենալէ հեռի են։

Այս վիճակագրութենէն զատ են այն գործարանները կամ հաստատութիւնները, որոնք ալեզի եւ այլ նպատակի համար կառուցուած են։

**

Այս առթիւ ընդհանուր տեսութիւն մը։

Վերոյիշեալ գործարանատէրներուն ընդհանուր մոգովմունքն կամ բանկցութեամբը ամեն տարի միացում կամ հաշտարարութիւն կը կազմուի գործարանատէրներուն մէջ. այսինքն, ամենուն չանածն կը բաժնուի իրենց մէջ՝ ստորագրուած մասնաբաժիններու կարգաւ։ Զոր օրինակ, այն ինչ գործարանն՝ գործագուլ ընելով, պիտի ստանայ 10 մեքենայի աշխատութեան բաժին. մի ուրիշն՝ 20 բաժին. երրորդ մը՝ 30 կամ 35. եւ այսպէս 6-7 ամիս շարունակելով՝ իրենց մէջ կը բաժնեն գոյացած շահ ու զէնն։

Կրնայ բլլալ որ՝ գործարանապետ մը չի մասնակցի այս գործին։ Յայտնի կրնան գայն ազատ ձգել։ Բայց այսպիսի պարագայից մէջ երբեմն կրնայ բլլալ որ ամենն ալ կը կորսնցուցնեն. քանզի այդ միակ գործարանապետին մեկուսանալովն՝ կունայ երրորդ մ'ալ ըմբոստանալ եւ անա՛ կսկսին մուլեարիներու միջոցաւ ազդարարել հասարակութեան թէ այն ինչ գործարանէն այսպիսի պակաս է։ կրնան բերել իրենց բամպակները՝ իրենց քով, որպէս զի անսու սարկին ըմբոստացողն կամ չի համաձայնողը կարգի բերելով՝ համբարաշխութիւնը գոյացնել, ի նպաստ իրենց եւ հանրութեան։

**

Զմոռանանք յայտնել թէ՝ Ատանայի գործարանները տարուէ տարի 1500—2000 թնօ հանքածուխ բերել կուտան Անգղիոյ Գարտիֆէն։

Տեղւոյն ընդհանուր արտադրութիւնն՝ կը հաշուի ամեն տարի 40.000 հակ բամպակէ մինչեւ 50.000 հակ բամպակ, որոյ շնորհիւ տեղւոյն բնակիչք մեծապէս կ'օգտին։ Զի ատոնք՝ կը ցանեն, կը քաղեն, քաղաք կը բերեն, կը մաքրեն՝ դարձեալ (1), մէջէն բամպակը կը հանեն, գործարան կը տանին, եւայլն, եւայլն։

Ահա այսպէս, շատ մը ձեռքերէ, եւ ձեւակերպութիւններէ անցնելէ ետեւ, գործարան կերթայ. եւ հոնտեղ հանուելով հակերու մէջ կը դրուի, կը տեղադրուի առանձնապէս, եւ կը տարուի մամուն, ուր գործաւորք երկրորդ մեքենաներով ալ կը պատեն, եւ կը չնեն ծանօթ հակերն՝ յԵւրոպա ղրկուելու համար։

**

Ատանայի բամպակի գլխաւոր վաճառականներն են Գ. Գալոյի, որ Գալոյ մանարանին գլխաւոր ներկայացուցչն բլլալով՝ կարող մարդ մ'ալ ուրիշ ինչպէս նշանաւոր են Զ իւռնիայէն Պեռնաքի եւ Գարսի Մեսեր, որք ամեն տարի 4 ամիս կուգան յԱտանա, եւ կը վերադառնան յԻզմիր։

Ասոնց՝ եւ ուրիշ կուգան կիւլպէնկեան Գալուստ էֆ., Գոզմա էֆ., Քէշիշօղլու, Արթէմիս, Թրբռանի, Բատա եւն.։

Իսկ բամպակի հոնտի կուտ) գործընկերուն մէջ առաջնակարգ տեղն կը գրաւէ Կիւլպէնկեան Գալուստ էֆ. որ ուղղակի Լոնտրայի առեւտրական հրապարակին վրայ գործեր կունէ, եւ իւր ապրանքներն չատ անգամ հոս կը զրկէ։

Ա. Ճ. ԱՃԱՌԱՉԵԱՆ

(1) Եղեկայ մեծկակ գոնդ մէ պարապ, որոյ մէջը 1-2 գ-ՐՆան խոզ դնելով՝ կ. գարձուցեն կէս ժամու չափ, եւ կը մաքրեն։

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Պ. Գալոյեան Հայրենէէի 1251 թիւին մէջ յօդուած մը ունէր որ մասնաւորի ընդհանուրի անցնելով բոլոր գաւառացիներս մէկ չով լուացեր էր, որուն չենք կրնար անտարբեր մնալ։ Իւր գաւառացի պարզ անհատ մը որ խել մը քաղաքներ արհեստիս բերմամբ պտտած եմ, չեմ կրնար երեւակայել գաւառացի մը որ գուսար, մէջբը, կամ որ եւ է մէկ տեղը ցաւ զգալով հանդերձ բժշկին «՞ը տեղը կը ցաւ» հարցման էյտեմ պատասխանէ։ Այս տարօրինակ սուտը երեք վկայով հնարելով բոլոր գաւառացիները, լուսաւորեալներն ալ միասին, տգէտ և ապուշ կարծելը իր գիտութեանը և անկեղծութեանը վրայ մեգի կասկածելու իրաւունք կուտայ։

Ա՛յլուշ, եթէ հիւանդը խելքը գլուխն է, բանին ճիշտ բլլալուն հաւատալու էր, այսինքն իրօք սեղ մը ցաւ չ'զգալուն։

Գալով տարիքի խնդրոյն, գարմանալու բան մը չ'կայ. մեր մէջ, Գալոյեցի բլլալ թէ գաւառացի, յատքիլեր պիտի գտնուին որ անմէջապէս ճիշդ և որոշ պատասխան մը տան, նոյն իսկ ուսեալներն, առանց բուռը որ պիտի արտասանեն չէյտեմ պիտի բլլայ, և քիչ յետոյ աւելի հետաքրքրութեամբ հաւանական — և ոչ թէ ստոյգը— տարիքը պիտի հակցուի, քանի մը տարիներու տարբերութեամբ. 30-35էն մէջ ԷԱԼԼԵ՝ եմ պիտի պատասխանուի, այս այսպէս է ամենուս համար։ փոյթ դիրիրն է կատարել բարեկամներու, ծանօթներու և հիւանդներու վրայ։

Պ. Գալոյեան այս փորձառութիւնը ունեցած բլլալու էր, որպէսզի չելլէր բոլոր գաւառացիներս այդ աստիճան ապուշ կարծէր և ուրիշներուն ալ այնպէս կրլեցնել տար։ Մենք գաւառացիքս իրեն կարծածին չափ էշ՞ՊՇԼ. ապուշ չենք առ հասարակ։

Ի՞նչ ուէս, հարցումին էյնդէմ պատասխանուիլը, ինչպէս բազմաթիւ բժիշկներէ ստացեցինք. Գալոյեցի կանանց մէջ ալ յաճախ պատահական է եղեր։ ուրեմն բոլոր Գալոյեցի կիները ապուշ և տգէտ համարելու ենք։

Ասոնք փաստեր չեն, մանաւանդ իր ազիտութեամբը այդ սուտ և սխալ փաստերով գաւառացիները անպատուելու բնաւ իրաւունք չունի։

Իր կրթութիւնը կը պահանջէր որ քիչ մը փաստակնկատ բլլար և լոկ ինքզինքը պայտպանելու համար ամբողջ գաւառացիները տգէտ ու ապուշ մկրտելով չանարգեր և առնոց փափուկ զգացումները չը վիրաւորէր։

Եմէ երբէք գաւառացիներուն օգուտը կը մտածէ և անոց իրական բարիք մ'ընել կուզէ, ասպարէզը բաց է. փոխան ուրիշները խրատելու, կրնայ անձամբ գաւառները շրջիլ և իր անձնուիրութիւնը փաստով անձին ցոյց տալ. հակառակ պարագայի իրը լոկ չոր խօսք մը և ցայտամոլութիւն մը կը մնայ....

Ագնիս Թ՞բագիր, Հաճեցէք մեր ցաւը Ձեր պատուական թերթի մի անկիւնը գետեղել յանուն գաւառացիին և ընդունել մեր շնորհակալութիւնը։

Գաւառացի

Տ՞էր. Կ. Ց. Փ-ղեան

1895 օգոստ. 15

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՀԱՐՑ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԻԼՆՆԱՑ

Ի Կ. ՊՇԼԷ ԲԱՆԿԱՆԷ

Առաջիկայ սեպտ. ամսոյն 1ին (Հ. Տ.) պիտի բացուի վարժարանիս 39.դ. տարւոյն շրջանը, իսկ դասախօսութիւնք պիտոր սկսին նոյն ամսոյն 4ին երկուշաբթի օրը։

Վարժարանս իւր ուսմանայ ուսումնական բնութեան մէջ, կ'աւանդէ մինչեւ կարգ վարժարանի յատուկ ամեն գիտութիւններն եւ յարմարելով տեղւոյս պահանջմանց եւ պիտոյից առանձին մասնագրութիւն կը նուիրէ ուսումնական գիտութեանց եւ տեսութեանց։

Ուսանող լեզուն փոփոխակի Հայերէն եւ Թագրերէն լեզուներն են։ Բացառութեամբ Տանկերէնն եւ Գերմաներէնը։

Վարժարանս կ'ընդունի ոչ միայն գիշերթիկ այլ եւ կիսաթշակ եւ արտաքին աշակերտ։

Աւելի տեղեկութիւն փոփոխարար հանի դիմել Վարժապետանս, որուն հասցէն է

Վարժարան Հարց Մխիթարեանց Վիլնայ Ի Բանկալթի Կ. Պոլսոյ

5—5

ՊՈՒ ԱԳՇԱՄ

Գէյոզլուկտա Շեֆգա պաղչէսի թէաթրոսընտա Օսմանը Տուամ գումբանեաբանն պիրինճի սընրքի ագթիրսի օրան հէքիմեան հանրմէն ինֆանտիրնա օրարագ «Տալիա» նամ 6 բլրատ տուամ իլէ պիր գամլաի իճրա օլունանագ արը։

ԹՕՊԷՐԹ ԳՕԼԷԹ

Բուսէրի Հիսարընտա քեանն Բօպէրթ Գոլէմ մէքէպինին սեպտ. իսթիսասընտա վագանցայարը իրիմամ պուլարագ. սենէր թէատրիսիէսինէ սեպտեմբեր 3/15ոէ իսթիսասը օրընանագ արը։

Մէքէպան մէգքիւր թէատրոսթը՝ Եվրոպա վէ Ամերիկասա պուլրնան ֆէնէլերէ մուամաթի օլուգ. Էրմէնիճէ, Պուլկարճա, Ֆրանսըճա, Անգլմանճա, Բուսճա վէ Թուրքճէ լիսանլար իչին մուգթէտիր խանարար նասագ օլունմըշ, վէ չակիրտանարն խսիֆիսատի իչին մուխթէլիֆ իլլուամ վէ ֆիւնունատան պանրս 8000 ծիրա քիմնագր հավի պիր քիմիպախանէսի տախի պուլրնարրրմշ արը։

Բօպէրթ Գոլէմէ իլլուամ վէ ֆիւնուն ալբալէրի Ինկիլիզէ լիսան իլգրէ իսէ տէ, հէր միլլէթէ մէնուսպ օյան թաէպ՝ այրրնա քէնտի լիսանը իլէ թարիխնի թէարիս լիմմէկ մէհգուր արը։

6—1

ՀԷՐՈՍ. ԳԱԹԼ. ՍԸՐԳԱԹ ՎԷ ԷՄՍԱԼԻ

Տիւն սապահ սաաթ 1 գարարյարրնտա էօմէր նամբնտա պիրիսի Օրմանքէօյտէ Անպարար Տէրեսե քեանին պիր պաղչէյէ կիտիպ, պաղչէպանար իսնէիր թօրամագ իւգրէ իրէն, քենտիսի տէ պիր ադաճա չրգմրշ իսէ տէ, պաղչէպանար մերգումը կէօրիպ էնմէսինի թէրիճի իմտիրքէրինտէն, մուգապէլէթէն իւգէրլերինէ իքի իւչ էլ թիւֆէնք աթմրշ. վէ գուրշունարտան պիրիսի պաղչէպանարտան Սիվասյը իլիասան կէօպկինէ թէատիֆ իմմէքյէ պ'չարէ օ անտէ վէֆաթ իմմրշ տիր։ Գամիի էօմէր ֆիրար իմմէք իսթէմրշ իսէ տէ, մուսախէրէն գապրթա թարաֆընտան տէրսաէսթ օյունմրշ արը։

—Լիվէրի ագամ Ֆաթիհէթ Ամ Բագարընտա Օսման ադա նամ քիմսէնին ախբրընտա պուլրնան հայվանարը տրարրյա չրգարմագտա պուլրնան Մէհմէտ նամբնտա պիր սէլիս՝ պիր հայվանն եուլարրը չէօգմէքտէ օյտուղը սրրատա, հայվան՝ գէվայը Մէհմէտ պիր թէրմէ ամմասրյա մերգումը եէրէ տիւշմրշ, վէ վուգու պուլան ֆէրեատ իւգէրլինէ եէթիրիյէրէք, թէատրմիսինէ պաշանմրշ վէ եարընզ անայվանը տրարրյա չրգարաճագտրմ, պանա թէրմէ ամտը, պուհայէ տիւշար օյտում, էօլիյօրրմ տէյէպիրմշ, վէ պիր ագ սօնրա պարտը եարատան միմթէսսրէն վէֆաթ իմմրշ տիր։

—Սոգան երէքիյէ էվվէլքի կիւն Լիվիր Այի ատասրնտան Տէրսատէթէ կէլմէքտէ օյան պիր չէքտիրմէ Ֆեներ Պաղչէսի էանիճանէքի գապա սէօքիճնմէթլերինէ օթմուրմշ իսէ տէ, օ արարրգ օրատան կէշմէքտէ օյան իքի սմիմպօթ մարի ֆէթմրյէ մէգքիւր չէքտիրմէ եիւգսրրիրմշ տիր։

—Սթամպօլտա Սարբ Գրգ ճիվարընտա Զագրրգճր Բէմայեատանի մասնարյէսինտէ Թրօվալը Հաֆրգ Մէհմէտ էֆէնին խանէսինտէ պուլրնան 7-8 եարընտա պիր գրգ չօճուգ՝ 4-5 կիւն էվվէլ եէմէքտէն սօնրա ուլգուսը կէլիպ պիր օտասյա կիտէր վէ լամպայը եէրէ պրրազըպ ուլյումագա պաշլար։ Պու սրրատա էնթարիսինին էթէյի լամպանրն իւգէրլինէ թէատիֆէ եանմագա պաշլար։ Պիշարէ չօճուգ անճագ աթէշին վիճուտինէ թէէսիր իմմէսիյլէ ուլյանը, վէ քէնտիսինի տիրարրյա ամմարագ պագրրզա չարրմասը իւգէրլինէ խանէեէքլէր եէթիրիպ էլպիսէլէրինի սէօնտիւրրլեր իսէ տէ, պիշարէ 3 կիւն եաթարգտան սօնրա վէֆաթ իտեր։

—Թէաթրօ ագթրիսէլերինտէն Բեռլուզ՝ պիր հաֆիճա մուգատամ Պէյօղլընտա Ազա Ճամիսի ճիվարընտան կէշէր իքէն թէատիֆ էյլէտիկի թարամվա սաքինէրինտէն Ալէգօ ըսմինտ պիրիսիյլէ օյատա մանէալէպիճի տիւքքեանընա կիրիպ մանէալէպի եէրլէր։ Ալէգօ՝ մէգպուրէսին իւգէրլինէքի ամիճուն սաաթընա կէօզ ամարագ պիր իքի տէֆա էլինէ ալրպ պագարգտան սօնրա սօգաղա չագրպ այրրլրը։ Պիր միւսաէթ սօնրա մէգպուրէ Բեռլուզ սաաթա պագմագ իսթէր իսէ տէ, սաաթըն այրրրմրշ օյտրղընը կէօրիր։ Սաաթըն Ալէգօ թարաքընտան դասագ իտիրմկինէ չիպանէլէրէք սէսինի չրգարմամագտա իքէն, էվվէլքի կիւն պու հէրիֆ թարրա պաշընտա մուգիմ պուլընտրրը 7 նամէրրը խանէյէ կէլիպ պիր գավկա չրգարարագ մէգպուրէ Բեռուզ 3-4 թօգաթյա տէօյէր. սրհայէթ Ալէգօ բօլիսէ թէսիմ իտիր։

—Սամաթեա սաքինէրինտէն 18 եաշընտա գուլյումը չրրազը Գալոնը նասրյա էլտէ իմտիկի պիր էճգայը եէյէրէք մութէէսսրէն վէֆաթ իմտիկինի տիւն եազմրշ իտի։ Մէրգումը ճէսէտինի խասթախանէտէ Զագթիյէ նէգարէմի թարաֆընտան կէօստէրիլէն թագիպլէր թէշրրհ իտէրէք. մէգքիւր իլաճրն թէէսիրինտէն վէֆաթ իմտիս կինի անայլրզ. իյճապ իտէն ըսրրմրշլը մէրճիրինէ վէրմրշլեր տիր։

—Պէյօղլընտա պիրպիրինի տէօյիպ եէրճ իտէն սրմաճը Մանուկն 3 այ վէ գահվէճի Նշանը իքի այ հապարարընտ՝ Պէյօղլու Պիտայէթ ճէգա մահճէմէսինտէն հիւքմ օյունմրշ արը։

—Պէյգօղտա եալը քէօյիտնտէ Հասան պէյ գօրուսընտան տիւն եանկն գուհուր իմմրշ իտէ տէ, տերհալ եէմիշիմրշ, վէ պիր մրգատար մահարի եանարրը հալտէ պասթըրրմրշ արը։

ՊԱՆԳ ՕԹՕՄԱՆ

Ա Ն Օ Ն Ի Մ Շ Ի Ր Բ Է Թ Ի

Սեպտեմբեր 10 միլեան Ռկ. լիրա տրը։

Մերքեզը իտալիան Գալաթատա տրը Սթամպոլտա Համիտյէ ճատաէինտե Թօման խանընտա, վէ Գէյօղլուտատա Տաղրու Եոլտա 190 նօմէրոյը տարէրէտ պիրէր շիպէպի վար տրը։

Լէնտրա վէ Բարիզատէ պիրէր իտարէ-խանէսի մէվճուտա տրը։

Շէ-ղէնէր

Ատալիա, Պաղտատ, Լիմասոլ, Բուսֆուզ, Ատանա, Պէյրութ, Մէրսին, Սէլանիք, Այտըն, Պրուսա, Նագիլի, Սամսուն, Հալէպ, Շամ, Նեկոսիա, Իզմիր, Իսքէնտէրիյէ, Գօնեա, Ուշաղ, Սոֆիա, Էսքիշէհիր, Լարնագա, Փիրիպէ, Թրապիզոն, Էնգուրէ Գարիբէ, Բօրմայիտ։

Էսկամ վէ բոլիցա սէնէտատը մուղապիլինտէ, մու